

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KANUNU TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; yeşil kalkınma vizyonu ve net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda iklim değişikliğiyle mücadelede sera gazı emisyonlarının azaltılmasını, iklim değişikliğine uyumu ve bu hususlara yönelik planlama ve uygulama araçlarını düzenlemektir.

(2) Bu Kanun; sera gazı emisyonlarının azaltılmasına ve iklim değişikliğine uyuma yönelik faaliyetler ile bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesine ilişkin planlama ve uygulama araçlarının yasal ve kurumsal çerçevesinin usul ve esaslarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Adil geçiş: İklim değişikliğiyle mücadelede belirlenen hedefler gerçekleştirilirken işsizlik ve ekonomik dalgalanmaların önlenmesi amacıyla kırılgan gruplar öncelikli olmak üzere kimsenin geride bırakılmadığı ve yeşil iş olanaklarının sağlandığı politikayı,

b) Azaltım: Sera gazı emisyonlarının azaltılması ile yutak alanların korunması, artırılması ve iyileştirilmesi faaliyetlerini,

c) Bakan: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanını,

ç) Bakanlık: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını,

d) Başkan: İklim Değişikliği Başkanını,

e) Başkanlık: İklim Değişikliği Başkanlığını,

f) Denkleştirme: Emisyon azaltım sertifikalarının, Emisyon Ticaret Sisteminde veya diğer işlemlerde azaltım yükümlülüğüne karşılık kullanılmasını,

g) Emisyon Ticaret Sistemi (ETS): Sera gazı emisyonlarına bir üst sınır belirlenmesi ilkesine dayalı olarak çalışan ve tahsisatların alınıp satılması suretiyle sera gazı emisyonunu maliyet etkin bir şekilde sınırlandıran veya sınırlandırmayı teşvik eden ulusal ve uluslararası piyasa temelli mekanizmayı,

ğ) Karbon fiyatlandırma araçları: Sera gazı emisyonlarının azaltımı amacıyla uygulanabilecek Emisyon Ticaret Sistemi, karbon vergisi ve sonuç odaklı finansman gibi finansal araçları,

h) Karbon piyasası: Tahsisatların, emisyon ticaretine ilişkin sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmek üzere piyasa işleticisi tarafından işletilen ve/veya yönetilen, alım satım emirlerini sonuçlandıracak şekilde bir araya getiren veya bu emirlerin bir araya gelmesini kolaylaştıran, bu Kanuna uygun olarak yetkilendirilen ve düzenli faaliyet gösteren sistemleri ve pazar yerlerini,

1) Planlama araçları: Kamu kurum ve kuruluşlarınca hazırlanan ve iklim değişikliği ile mücadeleye doğrudan ya da dolaylı olarak katkı sağlayan plan, program, strateji, eylem planı ve sair politika belgelerini,

i) Sera gazı emisyonu: Kızılötesi radyasyonu emen ve yeniden salan, hem tabii ve hem de beşeri kaynaklı olabilen karbondioksit, metan, diazotoksit ve hidroflorokarbonlar, perflorokarbonlar, kükürt hegzaförür veya bu maddelerden en az birini içeren karışımları veya flor içeren diğer sera gazları ile Bakanlık tarafından belirlenecek diğer sera gazları ve gaz benzeri atmosfer bileşenlerinin salımını,

j) Taksonomi: İklim değişikliği finansmanının harekete geçirilmesine katkıda bulunan, iklim değişikliği ile mücadele kapsamındaki yatırım alanlarına ve/veya faaliyetlerine ilişkin ilkeler ve kriterler belirleyerek ekonomik ve finansal faaliyetlere rehberlik eden sınıflandırma sistemlerini,

k) Ulusal Katkı Beyanı: İklim değişikliği ile mücadele etmek amacıyla Başkanlık koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların iş birliği ile azaltım ve tercihe bağlı olarak uyum hedefleri içerecek şekilde en az 5 yılda bir olmak üzere dönemsel olarak hazırlanan taahhüt belgesini,

l) Uygulama araçları: İklim değişikliği ile mücadelede; iklim finansmanını, teknoloji geliştirme ve transferi ile kapasite geliştirme faaliyetlerini,

m) Uyum: Mevcut veya beklenen iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini önlemeye, muhtemel zararları en aza indirmeye ya da ortaya çıkabilecek fırsatlardan yararlanmaya yönelik süreci, ifade eder.

Genel esaslar

MADDE 3- (1) İklim değişikliği ile mücadelede; eşitlik, çevresel adalet ve iklim adaleti, ihtiyatlılık, katılım, entegrasyon, sürdürülebilirlik, şeffaflık, adil geçiş ve ilerleme ilkeleri esas alınır.

(2) İklim değişikliği politikaları; taraf olunan uluslararası sözleşmelerin yanı sıra doğrudan veya dolaylı etkiye sahip mevzuat, politika ve planlama araçları ile bilimsel veri ve çalışmalar esas alınarak oluşturulur.

(3) İklim değişikliği ile mücadeleyi güçlendirmek amacıyla geliştirilen uygulama araçlarının etkin bir şekilde kullanımı ve yaygınlaştırılması esastır.

(4) İklim değişikliği ile mücadele amacıyla belirlenen azaltım ve uyum hedeflerinin gerçekleştirilmesinde kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve vatandaşlar iş birliği yapar.

(5) Kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler; iklim değişikliği ile mücadelede azaltım ve uyum hedeflerinin gerçekleştirilmesi için, planlama araçlarına ve bu Kanunun amacının gerçekleştirilmesi doğrultusunda alınacak tüm tedbirlere ve düzenlemelere uymakla ve bunları uygulamakla ve ayrıca bu kapsamda plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, uygulamak ve uygun görüldüğünde yatırım yapacak olan gerçek ve tüzel kişilerin projelerini desteklemekle yükümlüdürler.

(6) Başkanlık; 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kendisine verilen görevler dahilinde ve bu Kanunda belirtilen hedefler doğrultusunda gerekli gördüğü tüm tedbirleri almak, koordinasyonu sağlamak, planlama veya uygulama araçlarını ilgili kurumlarla işbirliği içerisinde yapmak veya yaptırmakla yetkilidir.

(7) Ulusal Katkı Beyanı'nda; Başkanlık tarafından belirlenecek sektörlere ilişkin somut ve sayısal hedeflerin yanı sıra, iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlanması amacıyla ulusal ve yerel düzeyde belirlenecek eylem ve hedefler ile emisyon azaltımını destekleyecek, çevresel bütünlüğü gözeterek ulusal veya uluslararası finansal mekanizmalar da yer alır. Ulusal Katkı Beyanı'nda ülkenin kalkınma öncelikleri ve özel koşulları göz önünde bulundurulur ve bu çerçevede önlemler alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

İklim Değişikliği ile Mücadele

Azaltım hedefleri

MADDE 4- (1) Sera gazı emisyonları, net sıfır emisyon hedefi ve Ulusal Katkı Beyanı'nda yer alan hedef ve politikalar doğrultusunda azaltılır. Mevzuatla kendilerine verilen görev ve sorumlulukları dahilinde ilgili kurum ve kuruluşlar, bu maddede sayılan görevler öncelikli olacak şekilde uzun dönemli alt sektörlerin projeksiyonlarını yaparak sayısallaştırılmış hedefleri de içeren planlama araçlarını; uyarlamak, hazırlamak, uygulamak, izlemek ve güncellemekle yükümlüdürler. Bu kapsamda;

a) Bakanlık;

1) Binalara yönelik sektörel yaşam döngüsü boyunca mevcut en iyi tekniklerle üretilen, enerji verimli, düşük emisyonlu, yerel ve çevre dostu yapı malzemeleri ve diğer ürünlerin kullanılması, yenilenebilir enerji kullanımının yaygınlaştırılması ile bütünlüklü bina tasarımı, yapı bilgi modellemesi ve modüler inşaat teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanılmasını esas alarak gerekli çalışmaları yapmakla,

2) Enerji verimliliği çok yüksek olan ve yenilenebilir enerji kullanan "Neredeyse Sıfır Enerjili Bina" konseptini zorunlu hale getirmekle, yeni binaların enerji performansında ve karbon emisyonlarında ortalama yüzde 25 iyileştirme sağlamakla ve 2025 yılından itibaren yeni binaların enerjisinin yüzde 10'unu yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlayacak şekilde inşa edilmesine ilişkin çalışmalar yapmakla,

3) Kentsel dönüşüm çalışmaları çerçevesinde azaltım ve uyum hedefleri doğrultusunda çevreci, sürdürülebilir ve düşük karbon emisyonlu projeler gerçekleştirmekle,

4) 2050 yılında belediye atıklarının işlenmeden düzenli depolama ile bertarafına son verilmesini ve sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılarak atık geri kazanım oranının 2035 yılında yüzde 60'a çıkarılmasını sağlamakla,

5) Döngüsel ekonomi prensiplerinin uygulanması, sürdürülebilir üretim ve tüketim mekanizmalarının oluşturulması ile Stratejik Çevresel Değerlendirme sürecinin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamakla,

6) Kaynakların etkin kullanımının ve enerji verimliliğinin artırılması amacıyla temiz üretim, mevcut en iyi teknikler, çevre dostu uygulamalar ve entegre kirlilik önleme gibi araçları kullanarak kaynakların etkin kullanımının ve enerji verimliliğinin artırılması ile atıktan türetilmiş yakıt ve biyokütle gibi alternatif enerji kaynaklarının kullanımının teşvik edilmesini ve uygulanmasını sağlamakla,

7) Yaşam döngüsü boyunca çevresel etkileri azaltılmış ürün veya hizmetleri teşvik etmekle, çevre etiketi sisteminin uygulanmasının geliştirilmesi ve teşvik edilmesini sağlamakla,

8) Motorlu kara taşıtlarının egzoz emisyonlarında motor verimliliğinin artırılması ve emisyon kontrolüne yönelik standartlarının belirlenmesi, izlenmesi ve denetlenmesini sağlamakla yükümlüdür.

b) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı;

1) Enerji ve kaynak verimli ve düşük emisyonlu üretim yöntemleri ve teknolojiler ile yenilenebilir enerji, alternatif yakıt ve düşük karbonlu hammaddelerin kullanımının ve elektrifikasyonun yaygınlaştırılmasını sağlamakla,

2) Elektrikli ve alternatif yakıtlı araçların karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uygun üretilerek, piyasaya arzı için gerekli teknik düzenlemeleri hazırlamak ve uygulamaya koymak, bu araçların teknik düzenlemelere uygunluğunu belgelendirmek veya belgelendirilmesini sağlamakla,

3) İkincil hammaddelerin ve iklim dostu kaynakların kullanılması öncelikli olmak üzere karbon ayak izi düşük sanayi ürünlerinin üretimi ve piyasaya arzına yönelik idari ve teknik düzenlemeleri hazırlamak, bunların uygulanmasını sağlamak, gerektiğinde denetlemek veya denetletmekle,

4) Organize sanayi bölgesi, endüstri bölgesi, teknoloji geliştirme bölgesi, serbest bölge ve sanayi sitelerinde yenilenebilir enerji kullanım altyapılarının geliştirilmesi, enerji verimliliğinin artırılması, endüstriyel simbiyoz ile sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılması ve sera gazı emisyonlarının azaltılması çalışmalarını yürütmekle,

5) İşletmelerin sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik teşvik ve destek mekanizmalarını tasarlamakla ve bu mekanizmaları etkin bir şekilde yürütmekle,

6) İklim ve çevre dostu teknolojiler ve yenilikçi çözümlerin tüm sektörlerde araştırılması, geliştirilmesi, transfer edilmesi ile yaygınlaştırılmasına sağlamakla,

yükümlüdür.

c) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı;

1) 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununun kapsamında karayolu, havayolu ve denizyolu aracılığı ile yapılan uluslararası, şehirlerarası ve kent içi yolcu ve yük taşımacılığında düşük veya sıfır emisyonlu, enerji verimli, alternatif temiz yakıt kullanılan, ulaşım seçenekleri geliştirip yaygınlaştırmakla,

2) Denizcilik sektörü bağlamında limanların, deniz taşımacılığının ve nakliye değer zincirindeki tüm unsurların karbondan arındırılmasına yönelik çalışmalar yapmakla, sıfır emisyonlu yakıt ikmali ve şarj etme yeteneklerini geliştirmekle, düşük veya sıfır emisyonlu gemileri konuşlandırmakla ve yeşil nakliye koridorlarını oluşturmakla,

3) Havacılık sektöründe, hava limanlarının, hava yolu değer zincirindeki tüm unsurların karbondan arındırılmasına yönelik çalışma yapmakla, sıfır emisyonlu yakıt ikmali ve şarj etme yeteneklerini geliştirmekle, düşük veya sıfır emisyonlu hava araçlarının kullanımını teşvik etmekle ve yeşil hava yolu koridorları oluşturmakla,

yükümlüdür.

ç) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı;

1) Enerji sektöründe yeşil hidrojen, karbon yakalama, kullanma ve depolama gibi yeni teknolojilerin de değerlendirilmesi ile yenilenebilir enerji kaynaklarının en üst düzeyde kullanımını sağlamakla,

2) Enerji verimliliği uygulamalarının tüm sektörlerde yaygınlaştırılmasını ve atık ısı potansiyelinden etkin şekilde yararlanılmasını sağlamakla,

3) Temiz ve yenilikçi enerji teknolojilerini, kaynaklarını ve sektörlerdeki elektrifikasyon ihtiyacını içeren enerji dönüşüm sürecine uyum sağlanmasına yönelik başta batarya sistemleri ve şarj altyapısı ile bunları destekleyecek enerji üretim, iletim ve dağıtım altyapısı olmak üzere gerekli altyapıyı oluşturmakla, akıllı şebeke sistemlerinin kurulması için gerekli çalışmaları yapmakla,

yükümlüdür.

d) Tarım ve Orman Bakanlığı;

1) Tarım sektöründen kaynaklanan sera gazı emisyonlarının ulusal gıda güvenliği esas olmak üzere azaltılması için gıda israfını önlemek, entegre arazi yönetimi ile ekosistem odaklı, iklim ve doğa dostu tarımsal üretim ve tüketimi desteklemek ve yaygınlaştırılmasını sağlamakla,

2) Tarımda verimlilik artışı ve sera gazı emisyonlarının etkin yönetimi amacıyla arazi bankacılığı sistemini kurmak, ulusal arazi kullanım planları yapmak ve arazi toplulaştırma çalışmalarını tamamlamakla,

3) Tarımsal üretimde kimyasal gübre ve bitki koruma ürünlerinin kaynak verimli tüketimini sağlamak ve takip etmekle, kimyasal gübre kullanımının azaltılarak yeşil ve organik gübre kullanımının yaygınlaştırılmasını sağlamakla,

4) Tarım sektöründe iklim değişikliği konusundaki AR-GE faaliyetlerini artırarak sera gazı emisyonu azaltımını sağlayan tarımsal üretim yöntemleri ve teknolojilerini yaygınlaştırmakla,

5) Tarım ve hayvancılık kaynaklı metan emisyonlarının yönetimi kapsamında gerekli çalışmaları yapmakla,

6) Orman, tarım, mera ve sulak alanlarda entegre sürdürülebilir arazi yönetimiyle yutak alanlar üzerindeki baskının azaltılması, bu alanların azami düzeyde korunması, iyileştirilmesi ve artırılmasını esas alarak ormanlardaki odun servetinin yıllık artım ortalamasını artırmakla, orman alanlarına yönelik fonksiyonel üretim planlarına, karbon yutağı ve iklim değişikliği fonksiyonu eklemekle ve Akdeniz Bölgesi ortalaması ile uyumlu olarak ormanlarımızdaki yıllık odun artımının 5 yıllık ortalama en fazla yüzde 50'sini orman emvali üretiminde kullanmakla,

yükümlüdür.

e) Yerel yönetimler;

1) Kentsel ulaşım planlarında; yaya, bisiklet yolu ve düşük veya sıfır emisyonlu toplu taşıma araçlarının ve skuter gibi bireysel ve paylaşımlı mikromobilite sistemlerinin, kullanımının yaygınlaştırılmasını ve teşvik edilmesini sağlamakla,

2) Düzenli depolamaya giden başta biyobozunur atıklar olmak üzere atık miktarını azaltmakla ve sıfır atık uygulamalarını yaygınlaştırmakla,

3) Binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde iklim dostu uygulamaları kullanmakla ve ağaçlandırma yapmakla, yeşil koridor ve yeşil mimariye önem vermekle,

yükümlüdür.

(2) Azaltım hedeflerinin gerçekleştirilmesi için bu maddede belirtilen uygulamaların usul ve esasları, birinci fıkrada belirtilen görev dağılımı dahilinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte Bakanlık tarafından yönetmeliklerle belirlenir

Uyum hedefleri

MADDE 5- (1) İklim değişikliği kaynaklı riskler ile kayıp ve zararların tespiti, giderilmesi veya en aza indirilmesi yoluyla iklim değişikliğine karşı dirençliliğin ve uyum kapasitesinin artırılması ile ihtiyaç duyulan mali kaynaklara, teknolojilere ve tekniklere erişimin sağlanması amacıyla kapsayıcı uyum faaliyetlerini yürütmek için Başkanlık koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların iş birliği ile ulusal uyum hedefi belirlenir. Mevzuatla kendilerine verilen görev ve sorumlulukları dahilinde ilgili kurum ve kuruluşlar, bu maddede sayılan görevler öncelikli olacak şekilde Net Sıfır Emisyon Hedefi ve Ulusal Uyum Hedefi doğrultusunda sayısallaştırılmış hedefleri de içeren planlama araçlarını; uyarlamak, hazırlamak, uygulamak, izlemek ve güncellemekle yükümlüdürler. Bu kapsamda;

a) Bakanlık;

1) Mekansal planlarda ve kentsel tasarım projelerinde, iklim değişikliğinin etkilerini göz önünde bulundurmamak ve iklime duyarlı tasarımlar geliştirmekle ve bu tasarımlar kapsamında bina bazında iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine dirençli yapı malzemesi kullanılmasını teşvik etmekle,

2) Su yönetimi kapsamında; suyun verimli ve etkin biçimde kullanılmasını sağlamakla, arıtılmış atıksuyun yeniden kullanım oranının 2030 yılında yüzde 15'e çıkarılmasına yönelik tedbirleri almakla ve yağmur suyu hasadını yaygınlaştırmakla,

3) Ekosistemleri ve biyolojik çeşitliliği korumak, geliştirmek ile bölgelerdeki habitatları birbirine bağlamakla ve türlerin geçişine imkân sağlamak amacıyla ekolojik koridorlar oluşturmakla, denizel ve karasal korunan alanların muhafazasını sağlayarak korunan alanların oranını yükseltmekle,

4) Tüm sektör ve tematik alanlarda altyapı ve üstyapının iklim değişikliğine uyumlu hale getirilmesi için doğa temelli çözümler kullanılmasını sağlamakla ve bu yaklaşımların yerel yönetimlerce uygulamaya geçirilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmakla,

yükümlüdür.

b) İçişleri Bakanlığı;

1) Afet ve risk yönetimini güçlendirmek üzere iklim değişikliği risklerini içerecek kapsamlı risk haritaları ile karar destek sistemlerini hazırlamakla ve afet risk azaltma planları çerçevesinde bilinçlendirme, afetlere hazırlıklı olma çalışmaları ve erken uyarı sistemi gibi tedbirleri alıp uygulanmasını sağlamakla,

2) İklim değişikliğinin neden olabileceği insan hareketliliği ve zorunlu yerinden olma konularında gerekli tedbirleri almak ve göç eylem planlarına dahil etmekle

yükümlüdür.

c) Tarım ve Orman Bakanlığı;

1) Su yönetimi kapsamında, su kaynaklarının korunmasını öncelik olarak ve iklim değişikliğinin etkilerini göz önünde bulundurarak havza, kuraklık, taşkın ve su tahsis planlarını hazırlamakla, tüm sektörlerde suyun verimli ve tasarruflu biçimde kullanılmasını sağlamakla ve tüm faaliyetlerinde doğa temelli çözümlere öncelik vermekle,

2) Tarım sektörünün iklim değişikliğine dirençli ve sürdürülebilir olması ve gıda güvenliğinin sağlanması hedefleri doğrultusunda ekosistem hizmetleri ve biyoçeşitliliğin korunması amacıyla havzaların ürün deseni ile su bütçesini dikkate alan iklim duyarlı tarım uygulamalarını geliştirmekle,

3) Tarım ürünleri ve alanları ile ilgili iklim değişikliğine uyum seçeneklerinin belirlenmesine yönelik AR-GE çalışmaları gerçekleştirmekle,

4) Ormancılık sektöründe ağaçlandırma çalışmalarında tür seçimini iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini göz önünde bulundurarak yapmakla, iklim değişikliği etkisiyle yayılım gösteren hastalık etmenleri, istilacı türler ve orman yangınları ile mücadele stratejileri geliştirmek, güncellemek ve uygulamakla,

5) Orman ekosistemlerinin korunmasına yönelik iklim değişikliğine uyum faaliyetlerini planlamakla, ekolojik restorasyon çalışmalarını yürütmekle ve bu çalışmaların uygulanmasını denetlemekle,

6) Biyolojik çeşitliliğin korunması ve ekolojik etkileşimlerin sürekliliğinin sağlanması amacıyla tedbirler almakla,

7) Ekosistem temelli balıkçılık yönetiminin uygulanmasını sağlamakla ve sucul biyolojik çeşitliliği koruyarak geliştirmekle

yükümlüdür.

ç) Sağlık Bakanlığı;

1) İklim değişikliğinin yerel ölçek dâhil olmak üzere halk sağlığı üzerinde oluşturduğu riskleri belirleyerek, muhtemel olumsuz etkilerin azaltılmasına yönelik iklim ve sağlık uyuma yönelik tedbirleri almakla

2) İnsan, gıda ve çevre birlikteliğini ele alan Tek Sağlık yaklaşımı çerçevesinde etki belirleme, önleme, izleme, erken uyarı ve hızlı yanıt çalışmalarını, ilgili disiplin ve sektörlerin katılımı ile eşgüdümlü olarak yönetmekle

yükümlüdür.

d) Kültür ve Turizm Bakanlığı; iklim değişikliğinin tarihi ve kültürel varlıklar ile turizm sektörü üzerinde oluşturduğu riskleri belirleyerek, muhtemel olumsuz etkilerin azaltılmasına yönelik tedbirleri almakla yükümlüdür.

e) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı; enerji güvenliğinin sağlanması doğrultusunda sosyal kalkınmayı da dikkate alarak, enerji üretim, iletim ve dağıtım üzerindeki iklim değişikliği kaynaklı mevcut ve olası olumsuz etkileri haritalandırmakla, gerekli tedbirleri almakla, risk analizleri rehberliğinde kırılgan bölgelerde iklim değişikliğine uyumlu plan ve projeler yürütmekle ve yerinde enerji üretimi uygulamalarını yaygınlaştırmakla yükümlüdür.

f) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, iklim değişikliğine uyumlu sosyal koruma araçları geliştirerek yoksulluğu azaltacak ve kırılgan grupların güçlendirilmesine yardımcı olacak faaliyetleri gerçekleştirmekle yükümlüdür.

g) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, iklim değişikliğinin ulaştırma, denizcilik, haberleşme sektörleri üzerindeki olumsuz etkilerini belirleyerek bu sektörlerine iklim değişikliğine uyumu için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

ğ) Yerel yönetimler;

1) Kentsel ulaşımda iklim değişikliği risklerinin yönetilmesi ile sürdürülebilirliğin ve dirençliliğin sağlanması adına sürdürülebilir ulaşım planlaması yapmak, alternatif ulaşım yöntemlerinin yaygınlaştırılmasını ve teşvik edilmesini sağlamakla,

2) Kentsel planlama ve binalar kapsamında konut, ticari, kamu hizmeti gibi farklı kullanım alanları ile birey ve toplumun kültürel, sosyal ve rekreatif ihtiyaçlarının karşılandığı açık ve yeşil alanların yer seçiminde ve planlamasında iklim değişikliğinin etkilerini göz önünde bulundurmak, binalarda iklim duyarlı tasarımlar geliştirmek ve uygulamakla ve tüm uygulamalarında doğa temelli çözümlere öncelik vermekle,

3) Su yönetimi kapsamında yerel yönetimlerin sorumluluğundaki yerleşim yerlerinde tüm sektörlerde suyun verimli ve etkin biçimde kullanılması doğrultusunda içme suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarını azaltılmakla, kayıp ve kaçak oranını 2030 yılına kadar nüfus esaslı ve kademeli olarak indirmekle ve bu oranı sürdürmekle, arıtılmış atık suyun yeniden kullanımı, yağmur suyu hasadı gibi tedbirleri almakla

4) İklim değişikliği kaynaklı taşkımlar ve kent selleri gibi risklerin yönetiminde kentsel alanlarda altyapının iyileştirilmesini sağlayarak geçirgen altyapı sistemleri, doğa temelli çözümler gibi yenilikçi çözümleri uygulamakla

yükümlüdür.

(2) Bakanlıklar ve yerel yönetimler; bina, sanayi, turizm gibi kullanımlar ile her türlü su, atık, enerji, ulaştırma, haberleşme tesisleri ve iletim hatları ile birey ve toplumun kültürel, sosyal ve rekreatif ihtiyaçlarının karşılandığı açık ve yeşil alanların yer seçimini ve planlamasını iklim değişikliği risklerini içeren risk haritalarını göz önünde bulundurarak yaparlar.

(3) Uyum hedeflerinin gerçekteştirilmesi için bu maddede belirtilen uygulamaların usul ve esasları, birinci fıkrada belirtilen görev dağılımını dahilinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte Bakanlık tarafından yönetmeliklerle belirlenir.

Planlama ve uygulama araçları

MADDE 6- (1) Bu Kanunun uygulanmasına yönelik planlama araçlarına ilişkin esaslar şunlardır;

a) Kanunda yer alan azaltım ve uyum hedeflerinin gerçekteştirilmesi amacıyla Başkanlık koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların iş birliği ile dönemsel olarak ulusal iklim değişikliği strateji ve eylem planları hazırlanır. Eylem planları, sorumlu kurum ve kuruluşlarca uygulanır. Uygulamanın izlenmesi ve değerlendirilmesi, sorumlu kurum ve kuruluşların katkıları ile Başkanlık koordinasyonunda yapılır.

b) Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları; her il için, sera gazı emisyonları envanteri, sera gazı azaltım hedefi ve eylemleri, etkilenebilirlik analizi ile iklim değişikliğine uyum eylemlerini içerecek şekilde; büyükşehirlerde büyükşehir belediyesince, diğer illerde Valilik koordinasyonunda ilin bütüncül bir planı olacak şekilde hazırlanır/hazırlatılır ve İl İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulunca onaylanır ve uygulaması izlenir.

(2) Bu Kanun kapsamında yer alan uygulama araçlarına ilişkin esaslar şunlardır;

a) Yeşil kalkınma vizyonu çerçevesinde sera gazı emisyonlarının azaltılması için emisyon ticaret sistemi başta olmak üzere karbon fiyatlandırma araçları geliştirilir.

b) Yerel yönetimlerin iklim değişikliği ile mücadeleye ilişkin uygulamalarında ve özel

sektörün iklim dostu yatırımları için ulusal ve uluslararası finansman kaynaklarının yönlendirilmesi için modeller geliştirilir.

c) Taksonomi konusuna yönelik çalışmalar Başkanlık koordinasyonunda yapılır.

ç) İklim finansmanı ve iklim değişikliği ile mücadele eden teşvikler, ilgili kurumlar tarafından koordine edilir, izlenir ve raporlanır.

d) İklim değişikliğinin etkilerine bağlı kayıpların ve zararların önlenmesine ve tazminine yönelik finansal araçlar geliştirilir, sigorta sistemi oluşturulur veya bu bağlamda mevcut sigorta sistemleri geliştirilir.

e) Bu Kanunun kapsamında; finansal kaynakları projelere yönlendirmek üzere İklim Değişikliği Finansman Mekanizması kurulabilir. Kamu kurum ve kuruluşları gerekli hallerde sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum faaliyetlerine yönelik teşvik mekanizmaları oluşturabilir.

f) Net sıfır emisyon hedefinin gerçekleştirilmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarca hazırlanan planlama ve uygulama araçlarında temiz teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılması esas alınır.

g) İklim değişikliği ile mücadelede karar alma süreçlerini desteklemek amacıyla bilimsel çalışmalar ve araştırmalar yapmak, yapılmasını desteklemek ve koordine etmek için Başkanlığa veya Üniversitelere bağlı olarak İklim Değişikliği Araştırma Merkezi kurulur.

ğ) Tüm kurum ve kuruluşlarca iklim değişikliği ve uyum konusunda kamuoyu farkındalığının artırılması için her türlü, eğitim, bilinçlendirme ve kapasite geliştirme faaliyetleri gerçekleştirilir.

h) Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK, iklim değişikliği ve uyum konusunda farkındalığın ve kapasitenin artırılması amacıyla müfredatı ve programları günceller ve yeşil iş gücünün yetiştirilmesi doğrultusunda gerekli altyapıyı sağlar.

1) Başkanlık, iklim değişikliği ile mücadeleye ilişkin bilimsel çalışmalar yapmak, ulusal, sektörel ve tematik raporlar hazırlamak ve İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kuruluna bilim temelli tavsiyeler sunmak ile görevli kurul ve komite gibi yapılar kurmaya yetkilidir.

(3) İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu; iklim değişikliği ile ilgili plan, politika, strateji ve eylemleri belirlemek, izlemek ve değerlendirmekle sorumludur.

(4) İl İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu; iklim değişikliği ile mücadelede net sıfır emisyon, ulusal uyum ve yeşil kalkınma vizyonu doğrultusunda; yerel düzeyde atılacak adımlara, ilin şartlarına uygun olarak belirlenecek politika, strateji, eylem ve uygulama alanlarına karar verir. Çalışma usul ve esasları Başkanlıkça belirlenen İl İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu; vali başkanlığında, İklim Değişikliği ve Uyum Koordinasyon Kurulu üyelerinin varsa il ve/veya bölge teşkilatı ile il özel idaresi ve ildeki tüm belediyelerin temsilcilerinden oluşur ve sekretaryasını Başkanlığın taşra teşkilatı kurulana kadar çevre, şehircilik ve iklim değişikliği il müdürlüğü yürütür. Kurula, çalışma konularının gerektirdiği hallerde, valinin davetiyle diğer kurum ve kuruluşlar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcileri de oy hakkı olmaksızın çalışmalara katkı sunmak üzere çağırılabilir.

(5) Başkanlık, bu Kanunun uygulanmasına yönelik olarak gerekli gördüğü her türlü veri, bilgi ve belgeyi, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan istemeye yetkilidir. Kendilerinden veri ve bilgi talebinde bulunanlar; bu veri ve bilgileri bedelsiz olarak ve talep edilen

sürede ve nitelikte Başkanlıkla veya Başkanlığın yetki verdiği kurum ve kuruluşlarla paylaşmakla yükümlüdür.

(6) Bu maddede belirtilen uygulamaların usul ve esasları, görev dağılımı dahilinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte Bakanlık tarafından yönetmeliklerle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Emisyon Ticaret Sistemi

Emisyon Ticaret Sisteminin kurulması

MADDE 7- (1) Başkanlık tarafından Emisyon Ticaret Sistemi kurulur, bu kapsamda esneklik mekanizmaları ile piyasa istikrar mekanizmaları geliştirilebilir.

(2) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında yer alan işletmelerin, sera gazı emisyonuna neden olan faaliyetlerini yürütebilmesi için Başkanlıktan sera gazı emisyon izni alması zorunludur.

(3) Emisyon Ticaret Sistemi dahilinde işletmelerin doğrulanmış sera gazı emisyonlarına ve Emisyon Ticaret Sistemi dahilindeki performansına ilişkin veriler; piyasanın işlemesi ve finansal işlemlerin gerçekleştirilmesi için ilgili kurumlarla paylaşılabilir.

(4) Emisyon Ticaret Sisteminde veya diğer işlemlerde azaltım yükümlüğünün yerine getirilmesi amacıyla denkleştirme kullanılmasına izin verilebilir. Proje sahipleri ya da bu iş için yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar, Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında kullanılmak üzere yurtiçinden veya yurtdışından alınan denkleştirme projelerini; Başkanlık sistemine veya Başkanlık tarafından yetkilendirilen kuruluşa kaydettirmekle yükümlüdür.

(5) Bu Kanunda ve diğer mevzuatta yer alan yetki ve sorumluluğa ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla;

a) Karbon Piyasası Kurulu; Bakan başkanlığında, İklim Değişikliği Başmüzakerecisi ile en az Bakan Yardımcısı seviyesinde olmak üzere, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ve en az Başkan yardımcısı seviyesinde olmak üzere Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın birer temsilcileri ile İklim Değişikliği Başkanından oluşur, sekretaryasını Başkanlık yapar ve karbon fiyatlandırma araçlarını belirleme, ücretsiz tahsisatların dağılımına karar verme, açık arttırmaya arz olunacak tahsisat miktarını tespit etme, ETS ile ilgili plan, politika, strateji ve eylemleri belirleme, Uluslararası Karbon Piyasasına konu olacak sektör, proje ve faaliyetlerin tespiti ve bunlara ilişkin sınırlamaları belirleme görevlerini yerine getirir.

b) Başkanlık; Emisyon Ticaret Sistemini geliştirmeye ve düzenlemeye, tahsisat süreçlerini yönetmeye, sera gazı emisyonlarının izleme, raporlama ve doğrulama sürecini yönetmeye, denkleştirme faaliyetlerini düzenlemeye, emisyon azaltım sertifikalarının Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında kullanımını belirlemeye, uluslararası düzeyde kredi ithal etme ve ihraç etme konularında politika geliştirmeye ve karar vermeye yönelik her türlü iş ve işlemi yapmaya yetkilidir.

c) Sermaye Piyasası Kurulu; karbon piyasalarındaki işlemleri izleme, bu Kanun ve 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca piyasa bozucu eylem veya piyasa dolandırıcılığına karşı önlemleri alma ve piyasanın gözetimine ve denetimine yönelik gerekli iş ve işlemleri gerçekleştirme, piyasa işleticisi hakkında rapor düzenleme, yetkisi dâhilinde bu Kanuna

uyulup uyulmadığını denetleme, mevzuata uyulmasını teşvik etme ve yapılan ihlalleri cezalandırma görevlerini yerine getirir.

ç) Piyasa işleticisi; Karbon Piyasası Kurulu kararları ve 6362 sayılı Kanun kapsamında verilen yetkiler doğrultusunda; karbon piyasasını kurma, organize etme ve işletme, sera gazı emisyon ticaret sisteminde gerçekleştirilen ve birincil piyasada tahsisatların katılımcılar arasında dağılımını sağlamaya yönelik işlemlerin yapıldığı açık artırma sürecinin organizasyonunu yapma ve yürütme, piyasa bozucu şüphesi içeren eylemleri Başkanlığa ve gerekli denetimin yapılması amacıyla Sermaye Piyasası Kuruluna bildirme görevlerini yerine getirir.

d) Merkezi takas kuruluşu; 6362 sayılı Kanun kapsamında faaliyetlerini yürütme, risk ve teminat yönetimini gerçekleştirme görevlerini yerine getirir.

e) Merkezi kayıt kuruluşu; 6362 sayılı Kanun kapsamında tahsisatların kayden ihracı, elde bulundurulması, alım-satımı ve iptali işlemlerinin ve bunlara ilişkin hakların hak sahibi bazında izlenmesi ile Emisyon Ticareti Sisteminin bütünlüğünü sağlamak üzere, piyasa mekanizması dahilinde İşlem Kayıt Sistemi'ni kurma, kaydi tahsisatları ve bunlara bağlı hakları, elektronik ortamda üyeler ve hak sahipleri itibarıyla kayden izleme, merkezi saklamasını yapma ve bunlara ilişkin hakların kullanımı hizmetini verme ve kayıtların ilgili mevzuatta öngörülen çerçevede gizliliğini sağlama görevlerini yerine getirir.

(6) Emisyon Ticaret Sisteminde yer alan yetkiler doğrultusunda belirtilen uygulamalara, kapsama ve piyasaya yönelik usul ve esaslar, Sermaye Piyasası Kurulu ve Başkanlık tarafından müştereken belirlenir.

Tahsisatlar ve yasal niteliği

MADDE 8- (1) Tahsisatlar; farklılaştırılmamış nitelikte, devredilebilen, kaydi olarak ihraç edilen ve belirli bir süre boyunca bir ton karbondioksit eşdeğerinde emisyon izni sağlayan 6362 sayılı Kanun 3 üncü maddesinde belirtilen anlamda sermaye piyasası araçlarıdır.

(2) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında doğrulanmış yıllık emisyon verilerine karşılık gelecek şekilde yıllık tahsisat tesliminde bulunulması zorunludur. Tahsisat teslim yükümlülüğünü yerine getirmeyen işletme, bir sonraki takvim yılına ilişkin tahsisatlarını teslim ederken 2872 sayılı Kanunda belirtilen yaptırıma esas emisyonlara eşit miktarda tahsisatı da teslim etmekle yükümlüdür.

(3) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında ücretsiz tahsisat sağlanabilir.

(4) Piyasa işleticisi, tahsisatların ve emisyon ticaretine ilişkin Başkanlıkça uygun görülen diğer ürünlerin ikincil piyasada işlem görmesi için gerekli organizasyonu yapmakla ve piyasa işleticisi görevlerini yerine getirmekle yükümlüdür. İkincil piyasada işlem yöntemi olarak "Sürekli İşlem Yöntemi" uygulanır.

(5) Karbon Piyasası Kurulu kararıyla ETS kapsamındaki tahsisatlar ile bir sonraki yıl için aktarılacak tahsisat miktarları her yıl 31 Ekim tarihine kadar Resmi Gazete'de yayımlanır.

(6) Bu Kanun ve 6362 sayılı Kanun çerçevesinde yapılan düzenlemeler uyarınca takas risklerinin önlenmesi amacıyla piyasa işleticisi ve merkezi takas kuruluşu nezdinde tutulan teminatlar ile oluşturulan garanti fonundaki varlıklar; amaçları dışında kullanılamaz, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, rehnedilemez, idari mercilerin tasfiye kararlarından etkilenmez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(7) Tahsisatlar, 6362 sayılı Kanunun ihraç ve ihraççı hükümlerinden muaftır.

(8) Emisyon tahsisatları teminat sözleşmelerine konu edilemez, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, rehnedilemez, idari mercilerin tasfiye kararlarından etkilenmez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz. İhraç edilecek tahsisatların Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdinde elektronik ortamda kayden ihracı ve bunlara ilişkin hakların hak sahipleri bazında izlenmesi zorunludur. Kayden ihraç edilen tahsisatlara ilişkin haklar, merkezi kayıt kuruluşu tarafından izlenir.

(9) Tahsisatlarla ilgili olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 6362 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gelirler

Döner sermaye ve gelirler

MADDE 9- (1) Başkanlık döner sermaye kurmaya yetkilidir. Döner sermaye miktarı, Cumhurbaşkanlığınca belirlenir.

(2) Bu Kanun uyarınca yapılacak çalışmalarla ilgili harcamaları karşılamak ve iklim değişikliği ile mücadeleye ilişkin faaliyetlerde kullanılmak üzere gelirler;

a) Bu Kanun kapsamında yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle 2872 sayılı Kanun uyarınca uygulanan idari para cezalarından Başkanlık bütçesine tahsis edilen gelirden;

b) Piyasa İşleticisi tarafından Emisyon Ticaret Sistemi kapsamında her yıl Haziran ve Aralık ayı sonuna kadar olmak üzere iki seferde aktarılacak olan açık artırma gelirlerinin tamamının ve ikincil piyasada komisyon işlemlerinden elde edilecek gelirin %50'sinin genel bütçeye aktarılmasıyla elde edilecek tutarın %50'siden az olmamak üzere Başkanlık bütçesine tahsis edilen gelirden, ,

c) Sera gazları, ozon tabakasını incelten madde, florlu sera gazları ve florlu sera gazları içeren veya çalışması bu gazlara dayanan ekipmanlara ilişkin yürütülen iş, işlem ve uygulamalara ilişkin elde edilecek gelirlerden,

ç) Başkanlıktan sera gazı emisyon izni alınması kapsamında elde edilecek gelirlerden,

d) Denkleştirme uygulamasına ilişkin ulusal kayıt sisteminde kaydı bulunan her bir projenin kredi bedelinin ulusal piyasadaki satışlarının %1'inden, yurt dışı piyasalarındaki satışlarının %2'sine denk gelen tutardan,

e) Bakanlık Döner Sermaye İşletmesinin aylık gayrisafi hasılatından tahsil edilen tutarın % xx'ine kadar Bakanlıkça uygun görülecek orana isabet eden tutardan,

f) Her türlü şartlı veya şartsız bağıştan,

g) Dış kaynaklı gelirlerden,

ğ) Yardımlar ile sair gelirlerden,

oluşur.

(3) İkinci fıkrada belirtilen gelirlerden (a), (b), (f), (g), (ğ) bentlerinde yer alan gelirler; Başkanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir. 10 uncu maddede belirtilen esaslar çerçevesinde iklim değişikliği ile mücadele ve uyum kapsamında yapılacak iş ve işlemlerde kullanılmak üzere Başkanlık bütçesine, yılı bütçe gelirleri içerisinde tahmin edilen

belirtilen gelirler karşılığı en az %80inden az olmamak üzere ödenek tahsis edilir.

(4) İkinci fıkrada belirtilen gelirlerden (c), (ç), (d), (e) bentlerinde yer alan gelirler; Başkanlığın döner sermaye işletmesi müdürlüğünün ilgili hesaplarına yatırılır. Yatırılan ücretlerin tamamı Başkanlık döner sermaye işletmesi müdürlüğü bütçesine gelir kaydedilir.

(5) Bu Kanun kapsamında emisyon ticaret siteminde yapılan işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

(6) Piyasa İşleticisi, Merkezi Takas Kuruluşu ve Merkezi Kayıt Kuruluşunun bu Kanunda yer alan emisyon ticaret sistemi kapsamındaki faaliyetleri nedeniyle alınacak ücret ve komisyonlar ile bunların tahsil zamanı ve şekillerine ilişkin esaslar Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenir.

(7) Döner sermaye işletmesinin faaliyet alanları, işleyişi, denetimi ve uygulamaya ilişkin esasları Başkanlık tarafından yönetmelikle düzenlenir.

Gelirin kullanımı ve aktarımı

MADDE 10- (1) Emisyon Ticaret Sisteminden elde edilen gelirlerin dağıtılmasında ülkemizin yeşil dönüşümünü destekleyen ve yeşil büyümenin gerektirdiği inovasyon ve sektörel teknolojik dönüşüm ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlayan uyum veya azaltım potansiyeli yüksek olan iklim dostu yatırımların desteklenmesi dikkate alınır. Söz konusu gelirlerden ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçelerine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(2) Bu Kanun kapsamında elde edilen gelirler; iklim dostu yatırımları yapmak/yaptırmak veya teşvik etmek ile iklim yatırımlarının risk algısını ve borçlanma maliyetlerini azaltmaya yönelik olarak sigorta işlemlerini desteklemek, garanti temini ile hibe ve faiz desteğini de verebilecek şekilde finansal araçların geliştirilmesi ve bunların uygulanmasını desteklemek amacıyla kullanılır.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Başkanlık tarafından belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetim, Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim

MADDE 11- (1) Bu Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Gerekteğinde bu yetki Başkanlığa devredilir.

(2) Bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden kaynaklı 2872 sayılı Kanun uyarınca uygulanacak idari yaptırım kararlarına karşı açılacak olan davalar Bakanlığa karşı açılır.

(3) Bu Kanunda açıkça gösterilen haller dışında, bilgi sunma ve belgelendirme yükümlülükleri kapsamında sunulan veri, bilgi ve belgelerin gizliliği esastır. Bu hükmün ihlali halinde 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 18 inci maddesi ile 5237 sayılı Kanunun 239 uncu maddesi uygulanır.

(4) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 2872 sayılı Kanunun, 6362 sayılı Kanunun ve diğer Kanunların ilgili hükümleri uygulanır.

Taşra teşkilatı

MADDE 12- (1) Başkanlık, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Düzenleyici işlemler ve çeşitli hükümler

MADDE 13- (1) Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Başkanlıkça belirlenir.

(2) Bu Kanun kapsamında kurulan ve çalışma usul ve esasları Başkanlıkça belirlenen Karbon Piyasası Kurulu başkan ve üyelerine, görev yapılan toplantılar için (30.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden huzur hakkı ödenir.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 14- (1) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine “Çevre ve Şehircilik Uzman Yardımcıları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, İklim Değişikliği Uzman Yardımcıları” ibaresi, “Çevre ve Şehircilik Uzmanlığına” ibaresinden sonra gelmek üzere “, İklim Değişikliği Uzmanlığına” ibaresi eklenmiştir.

b) 152 nci maddesinin “II- Tazminatlar” kısmının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendine “Çevre ve Şehircilik Uzmanları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, İklim Değişikliği Uzmanları” ibaresi eklenmiştir.

c) Eki (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (g) bendine “Çevre ve Şehircilik Uzmanları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “İklim Değişikliği Uzmanları” ibaresi eklenmiştir.

(2) 09/08/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde yer alan “için uyulması zorunlu standartlar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

b) 12 nci maddesinin birinci fıkrasına “Bakanlıkça;” ibaresinden sonra gelmek üzere “ İklim Değişikliği Başkanlığına,” ibaresi eklenmiştir.

c) 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (çç) bendinin ikinci alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent ve (ıı) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“3) Doğrulanmış sera gazı emisyon raporunun zamanında sunulmaması durumunda, İşlem Kayıt Sistemindeki hesaplarda yer alan tahsisatlar üzerinden işlem yapılması engellenir. Doğrulanmış sera gazı emisyon raporunun sunulmasıyla birlikte hesaplardaki engel kaldırılır. Raporun sunulması ile hesaplardaki engelin kaldırılması, idari para cezasının uygulanmasına engel teşkil etmez.

ii) Ozon Tabakasını İncelten Maddelere ilişkin usûl ve esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak;

a) 2025 yılı itibariyle üreten, işleyen, ithal ve ihraç edenler ile piyasaya arz edenlere 320.000 Türk Lirası;

b) Taşıyan, bakım, onarım ve servis amaçlı hizmet veren gerçek ve tüzel kişilere 32.000 Türk Lirası

c) Bildirim ve raporları veri tabanına süresi içerisinde girmeyen ya da verileri güncellemeyenlere 32.000 Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

jj) Florlu Sera Gazlarına ilişkin usûl ve esaslara, yasalara veya sınırlamalara aykırı olarak, florlu sera gazları ve/veya florlu sera gazı içeren ve çalışması bu maddelere bağlı olan ürün ve/veya ekipmanı içeren eşyayı/eşyaya dair;

a) Hidroflorokarbonların kotasız ve kotayı aşan miktarlarda ithal edenlere 320.000 Türk Lirası,

b) Florlu sera gazları içeren kapların ve ürünlerin veya ekipmanların etiketlenmesi hükümlerine uymayanlara 32.000 Türk Lirası,

c) Bildirim ve raporları veri tabanına süresi içerisinde girmeyen ya da verileri güncellemeyenlere 32.000 Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

kk) Sera gazı emisyon izni almadan faaliyet gösteren veya süresi biten veya iptal edilen emisyon izni ile faaliyetlerine devam edenlerden doğrulanmış yıllık emisyon raporu bulunan işletmelere en son raporda yer alan her bir karbondioksit eşdeğeri emisyon miktarı başına 10 TL, doğrulanmış yıllık emisyon raporu bulunmayan işletmelere ise 100.000 Türk Lirasından 5.000.000 Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

ll) Denkleştirme projelerini kaydettirmeyenlere, hesaplanmış karbondioksit eşdeğeri emisyon azaltım değeri başına 1 Türk Lirası idari para cezası verilir.

mm) Emisyon Ticaret Sistemine ilişkin yasalara veya sınırlamalara aykırı olarak yeterli miktarda tahsisat tesliminde bulunmayanlara, teslim edilmeyen her bir tahsisat için sera gazı emisyon raporunun ait olduğu yılın en son iş gününe ait tahsisat fiyatının 2 katı karşılığında denk gelecek şekilde idari para cezası uygulanır.

nn) Emisyon Ticaret Sistemi kapsamındaki tahsisatlarını teslim etme yükümlülüklerini 2 yıl üst üste yerine getirmeyen işletmelerin sera gazı emisyon izni iptal edilir.”

(3) 03/05/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun;

a) 5 inci maddesinin birinci fıkrasına “planlarına” ibaresinden sonra gelmek üzere “, bölgesel ve yerel iklim değişikliği eylem planlarına” ibaresi, on dördüncü fıkrasına “stratejilerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “, bölgesel ve yerel iklim değişikliği eylem planlarına” ibaresi eklenmiştir.

b) 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasına “bölgesel gelişme stratejileri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, bölgesel ve yerel iklim değişikliği eylem planları” ibaresi eklenmiştir.

c) 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bölgesel ve yerel iklim değişikliği eylem planlarına” ibaresi eklenmiştir.

(4) 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ile ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş.

“OSB’ler, yenilenebilir enerji sistemleri kurarak enerji tüketimlerinin en az % 10’unu bu sistemlerden karşılayacaktır.”

“OSB alanı içerisinde oluşan atıkların döngüsel ekonomi prensibi ile yönetimine yönelik sistemlerin kurulması zorunludur .”

(5) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“bb) Sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması amacıyla yerel iklim değişikliği eylem planlarını hazırlamak.”

(6) 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “çevre,” ibaresinden sonra gelmek üzere “sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması amacıyla yerel iklim değişikliği eylem planlarını hazırlama,” ibaresi eklenmiştir.

(7) 3/7/2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine “çevre ve çevre sağlığı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması amacıyla yerel iklim değişikliği eylem planlarını hazırlama,” ibaresi eklenmiştir.

(8) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine “kıymetli taşların” ibaresinden sonra gelmek üzere “, emisyon ticaret sisteminde tahsisatların” ibaresi eklenmiştir.

b) 65 inci maddesinin beşinci fıkrasına “mevzuatta” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve ayrıca emisyon ticareti kapsamında” ibaresi eklenmiştir.

c) 138 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(3) Borsa İstanbul Anonim Şirketi, yetkileri dahilinde bu Kanunun 65 inci maddesinde belirtilen emisyon ticaret sistemi kapsamında yürütülecek faaliyetleri yerine getirmekle yükümlüdür”

(9) 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 11 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “ve emisyon ticaretine” ile onbirinci fıkrasında yer alan “ve emisyon ticareti” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Uzmanlığa ve Uzman Yardımcılığına atanma

MADDE 15- (1) İklim Değişikliği Başkanlığında istihdam edilen veya İklim Değişikliği Başkanlığı adına ve hesabına istihdam edilmek üzere 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen memur kadrolarında çalışan personelden yüksek lisans eğitimini tamamlayanlar İklim Değişikliği Uzman Yardımcılığı, doktora eğitimini tamamlayanlar İklim Değişikliği Uzmanlığı kadrosuna atanırlar.

(2) 29/10/2021 tarihinden önce iklim değişikliği alanında eğitim görmek için 1416 sayılı Kanun uyarınca yurtdışına gönderilenler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Emisyon Ticaret Sistemi tamamen uygulanmaya başlanmadan önce pilot uygulama dönemi uygulanır. Pilot uygulama döneminin kapsamı, süresi ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınarak Başkanlıkça belirlenir. Pilot uygulama döneminde, bu Kanununda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi

sebebiyle 2872 sayılı Kanun uyarınca tesis edilen idari para cezaları %50 oranında indirilmek suretiyle uygulanır.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 yıl içerisinde Emisyon Ticaret Sistemi kapsamı dahilinde yer alacak işletmeler sera gazı emisyon izni almak zorundadır. Üç yıllık süre içerisinde işletmelerin; ETS kapsamında faaliyetlerine devam edebilmeleri için, bir kereye mahsus olmak üzere sera gazı emisyon izinlerinin olduğu varsayılır.

(3) Geçiş döneminin kapsamı ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınarak Başkanlıkça belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci ve 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen planlama araçlarına ilişkin hazırlama ve uyarlama yükümlülükleri ilgili kurumlarınca en geç 31/12/2023 tarihine kadar yerine getirilir. Gerekli görüldüğü takdirde Bakanlık; bu maddede yer alan süreyi, bitim tarihlerinden itibaren bir yıla kadar uzatmaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları en geç 31/12/2023 tarihine kadar hazırlanır. Gerekli görüldüğü takdirde Bakanlık; bu maddede yer alan süreyi, bitim tarihinden itibaren bir yıla kadar uzatmaya yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Kanunun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.